

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 12/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 17 och 41 d § lagen om olycksfalls- försäkring

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 27 april 2004 en proposition med förslag till lag om ändring av 17 och 41 d § lagen om olycksfallsförsäkring (RP 62/2004 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Jaakko Hannula, social- och hälsovårdsministeriet

- lagstiftningsråd Arja Manner, justitieministeriet
- jurist Kirsi Pohjolainen, Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund
- jurist Jarmo Pätäri, Akava r.f.
- socialpolitisk ombudsman Vesa Rantahalvari, Servicearbetsgivarna
- socialpolitisk sekreterare Kaija Kallinen, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf
- arbetsmarknadsombud Merja Berglund, Företagarna i Finland
- jurist Markku Salomaa, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att de bestämmelser i lagen om olycksfallsförsäkring som gäller dagpenning som betalas till heltidsstuderande ändras. Bestämmelserna ska bättre svara mot förluster som olycksfall orsakar. Personer som studerar på heltid ska få dagpenning enligt den minsta årsarbetsförtjänsten under de fyra veckor som följer efter olycksfallet, eftersom kortvarigt hinder eller försvårande av studier i allmänhet inte senarelägger slutförandet av studierna. Om den som studerar på heltid på grund av ett olycksfall går miste om förvärvsinkomster under studietiden ska dagpenningen dock alltid betalas till ett

belopp som motsvarar den lön arbetsgivaren betalar under sjukdomstiden eller arbetsförtjänsterna under fyra veckor före olycksfallet.

Genom propositionen klarläggs dessutom betydelsen av den medicinska bedömning som sakkunnigläkaren på en försäkringsanstalt gör i samband med behandlingen av ett skadestandsärende. Ett sådant ställningstagande skall inte anses vara ett externt läkarutlåtande som förutsätter att parten hörs särskilt.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Av de orsaker som nämns i propositionen och med hänvisning till propositionen och övrig information finner utskottet att propositionen är nödvändig och lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Försäkringsbolagets läkare

I propositionen föreslås 41 d § i lagen om olycksfallsförsäkring kompletteras med en bestämmelse om att 23 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården inte tillämpas på en bedömning som görs av försäkringsbolagets läkare. Enligt motiven till propositionen avser den nya bestämmelsen att förtydliga den roll försäkringsbolagets läkare spelar i förhållande till lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Samtidigt med den föreliggande propositionen behandlar utskottet RP 39/2004 rd där samma ändringar föreslås bli införda i lagen om pension för arbetstagar och lagen om sjömanspensioner när det gäller pensionsanstaltens sakkunnigläkare.

Försäkringsanstaltens läkare är med och förbereder beslut som expert tillsammans med jurister, ersättningsberäknare och andra experter på försäkringsanstalten, påpekar utskottet. Av lämplighetsskäl är det i och för sig befogat att de ståndpunkter som läkaren lägger fram vid handläggningen av ett ärende inte måste skrivas in i handlingarna, vilket formkraven för utlåtanden enligt 23 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården kräver. När utlåtandet inhämtas av en utomstående läkare bör utlåtandet upprättas i enlighet med formkraven i den ovannämnda paragrafen.

Utskottet understryker dock att försäkringsbolagets läkare är med och handlägger beslutet på grundval av sin läkarutbildning och sin yrkeskompetens. Även om läkaren inte lägger fram sina ståndpunkter enligt formkraven i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården utesluter det inte att ståndpunkterna ska läggas upp med den korrekthet och omsorgsfull-

het som krävs i läkaryrket. Försäkringsbolagets läkare lägger fram sin bedömning i sin egenskap av läkare och svarar för sin bedömning på grundval av sitt ansvar som yrkesutövare.

Mot bakgrunden av motiven till propositionen är det oklart om syftet har varit att helt och hållet undanta försäkringsbolagens läkare från bestämmelserna i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Med avseende på medborgarnas rättssäkerhet är det enligt utskottet viktigt att försäkringsbolagens läkare övervakas. Av denna anledning anser utskottet det nödvändigt att social- och hälsovårdsministeriet utreder om lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården bör preciseras i syfte att förtydliga att tillsynsmyndigheternas behörighet också gäller läkare som är anställda vid försäkringsbolag.

I propositionen motiverar regeringen ändringen bland annat med att ett yttrande som en läkare ger i en ersättningsfråga inte är ett utomstående utlåtande som kräver att sökanden hörs. Utskottet påpekar att den föreslagna lagändringen gäller sättet på vilket läkaren lägger fram sina ståndpunkter och inte påverkar försäkringsanstaltens skyldighet att höra en part angående läkarens ståndpunkter. I 34 § i förvaltningslagen ingår en allmän bestämmelse om skyldighet att höra parter i förvaltningsärenden. Paragrafen tillämpas också på ärenden som gäller olycksfallsförsäkring. Paragrafen föreskriver att en part, innan ett ärende avgörs, skall ges tillfälle att framföra sin åsikt om ärendet och avge sin förklaring med anledning av sådana yrkanden och sådan utredning som kan inverka på hur ärendet kommer att avgöras. Förvaltningslagen utgår från att en part innan ett beslut fattas inte behöver höras om myndighetens eller försäkringsanstaltens interna handläggning av frågan och inte heller angående motiven till beslutet, när slutresultatet är negativt för parten. Däremot ska sökanden på grundval av förvaltningslagen höras om kompletterande utredning som inhämtas av utomstående, till exempel ett läkarutlåtande.

Utskottet hänvisar här till sitt betänkande ShUB 11/2004 rd om proposition RP 39/2004 rd, där utskottet uttalar sig om ett likadant ändringsförslag som gäller pensionsanstaltens läkare. Utan att upprepa vad som ingår i betänkandet påpekar utskottet att ståndpunkter som gäller en parts rätt att få information om handlingar som uppkommit vid handläggningen av ärendet, bolagets skyldighet att motivera besluten på behörigt sätt och nödvändigheten att se över beslutsprocessen också passar in på behandlingen av olycksfallsärenden i försäkringsbolag.

Detaljmotivering

Utskottet föreslår att formuleringen i 41 d § i lagen om olycksfallsförsäkring ändras för att klargöra att försäkringsbolagets läkare är med och handlägger ärenden i bolaget och att läkaren kan anteckna sina ståndpunkter i handlingarna utan att följa formkraven enligt 23 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Preciseringsen är tänkt att skingra oklarheterna kring frågan om lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården allmänt ska tillämpas på försäkringsanstaltens läkare.

Helsingfors den 3 juni 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löw /sv
Leena Rauhala /kd
Juha Rehula /cent

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.

Förslag till beslut

Social- och hälsovårdsutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns i enlighet med regeringens proposition men 41 d § ändrad som följer:

Utskottets ändringsförslag

41 d §

Gäller ett skadeståndsärende som behandlas av försäkringsanstalten bedömningen av en medicinsk fråga, skall en legitimerad läkare delta i handläggningen av ärendet och anteckna sin ståndpunkt i handlingarna. *Försäkringsanstaltens läkare kan anteckna sin ståndpunkt i handlingarna utan att följa vad som bestäms i 23 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) om formkraven för rättsmedicinska intyg och utlåtanden.*

Paula Risikko /saml
Arto Seppälä /sd
Osmo Soininvaara /gröna
Tapani Tölle /cent
Raija Vahasalo /saml
Erkki Virtanen /vänst
Tuula Väättäinen /sd.